

Staten van Aruba
Rechtsjaer 2008-2009 - 641

STATEN VAN ARUBA			
Ingek. 10 FEB. 2009			
Volgnr. IS/458/08-09			
Par.			

 Landsverordening houdende instelling
 van een nationale orde, genaamd Ordo
 di Libertador Gilberto François 'Betico'
 Croes (Landsverordening Ordo di
 Libertador G.F. 'Betico' Croes)

SW 46/05

AANBIEDING

nr. 1

De regering van Aruba biedt aan de staten ter
 goedkeuring aan een ontwerp-Landsverordening
 houdende instelling van een nationale orde, genaamd
 Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes
 (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes)

Oranjestad, 03 FEB 2009

De Minister van Justitie,

Staten van Aruba
Kislingsjaar 2008-2009 - 641

Landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes).

ONTWERP

no. 2

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is personen die zich op een bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt jegens de Arubaanse gemeenschap, te onderscheiden met een Arubaanse orde;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

§1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

de Minister : de minister, belast met culturele aangelegenheden;

- de Orde : de orde, bedoeld in artikel 2;
 benoemde : degene aan wie een onderscheiding is verleend in de Orde en als zodanig als lid in de Orde bij ministeriële beschikking is benoemd;
 de Orderaad : de raad, bedoeld in artikel 8.

Artikel 2

1. Er is een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François “Betico” Croes, waarmee kan worden onderscheiden degene die zich hetzij individueel, hetzij in groepsverband jegens de Arubaanse gemeenschap,

- a. gedurende een lange periode, of
- b. zich met een uitzonderlijke prestatie, op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt.

2. Onderscheiding van de personen, bedoeld in het eerste lid, geschiedt door hun benoeming bij ministeriële beschikking tot leden van de Orde.

3. De Orde bestaat uit drie graden waarin men kan worden benoemd en die, aflopend van de eerste naar de derde graad, de mate van bijzonderheid weergeven van de verdienste, bedoeld in het eerste lid. Benoemden worden aangeduid als volgt:

- a. een benoemde in de eerste graad als “Gran cabayero onderscheidenlijk Gran dama den Ordo di Libertador Gilberto François ‘Betico’ Croes”;
- b. een benoemde in de tweede graad als “Cabayero onderscheidenlijk Dama den Ordo di Libertador Gilberto François ‘Betico’ Croes”;
- c. een benoemde in de derde graad als “Hoben di honor den Ordo di Libertador Gilberto François ‘Betico’ Croes”.

Artikel 3

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen ten aanzien van de criteria voor de benoeming en bevordering in één van de graden van de Orde, alsmede het maximale aantal personen dat jaarlijks daarvoor in aanmerking kan komen, nadere regels worden gesteld.

§2. De onderscheidingstekens

Artikel 4

1. De versierselen van de Orde bestaan uit het wapen van Aruba, dat aan de onderkant verbonden is met een, in lauriertakken omkranste ordemunt. Het is uitgevoerd in goud voor de eerste graad en in zilver voor de overige graden.

2. Het wapen heeft een afmeting van 1,7 cm bij 1,2 cm bij 0,2 cm en weegt 6,4 gram goud respectievelijk 3,4 gram zilver.

3. De ordemunt is rond met een diameter van 3 cm exclusief de laurierkrans, een diameter van 4 cm inclusief de laurierkrans en een dikte van 0,2 cm. Zij bestaat uit 750/1000 goud respectievelijk 925/1000 zilver en weegt 43 respectievelijk 29,5 gram.

4. De beeldenaar op de voorzijde van de ordemunt bevat een afbeelding van het profiel van wijlende heer Gilberto François ‘Betico’ Croes, benevens zijn handtekening. De beeldenaar op de keerzijde bevat de tekst “VOX POPULI, VOX DEI”, benevens een afbeelding van het wapen van Aruba.

5. Het lint voor de eerste twee graden is uitgevoerd in de kleuren blauw, tussen twee strepen geel en het lint voor de derde graad is rood; Het blauw, geel en rood van het lint zijn de kleuren als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Landsverordening vlag, wapen en volkslied (AB 1991 no. 101).

6. Het standaardmodel van de versierselen is opgenomen in de bij deze Landsverordening behorende bijlage I.

Artikel 5

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden de onderscheidingstekenen voor de verschillende graden in de Orde geregeld.

Artikel 6

1. Het versiersel blijft na uitreiking eigendom van het land. Het wordt teruggezonden aan de Minister ingeval van:

- a. overlijden van de benoemde;
- b. royement van de benoemde;
- c. bevordering van de benoemde in een hogere graad van de Orde, in welk geval slechts het versiersel, behorende bij de lagere onderscheiding, wordt teruggezonden.

2. In geval van verlies of diefstal kan de benoemde een verzoek bij de Orderaad indienen ter vervanging van het versiersel tegen betaling van de werkelijke kosten van vervanging onder overlegging van een door de politie opgemaakt proces-verbaal van vermissing of diefstal van het versiersel.

Artikel 7

1. Bij het versiersel van de Orde behoort een oorkonde.
2. Het model van de oorkonde, gesteld in de taal Papiamentu, is opgenomen in de bij deze Landsverordening behorende bijlage IIa en het model van de oorkonde, gesteld in de Nederlandse taal, is opgenomen in de bij deze Landsverordening behorende bijlage IIb.
3. De oorkonde wordt uitgevoerd op perkamentpapier of een gelijkwaardig soort papier.

§3. De Orderaad

Artikel 8

1. Er is een Orderaad, die belast is met:

- a. het onderzoek naar de merites van een kandidaat voor benoeming in de Orde;
- b. het adviseren omtrent voordrachten tot benoeming en voordrachten voor bevordering, dan wel voorstellen tot schorsing of royement van een benoemde;
- c. het adviseren van de Minister inzake overige zaken, de Orde betreffende.

2. Onverminderd het eerste lid, verricht de Orderaad de navolgende taken:

- a. het houden en bijhouden van registers waarin de namen en graden van benoemden voorkomen;
- b. het verschaffen van voorlichting omtrent de doelstellingen van de Orde en de vereisten voor het in aanmerking komen voor een onderscheiding in deze Orde;
- c. alle andere werkzaamheden, die in het kader van de doelstellingen van de Orde, nuttig of dienstig kunnen zijn.

Artikel 9

1. De Orderaad bestaat uit een voorzitter, twee leden en twee plaatsvervangende leden, die allen ingezetenen van Aruba zijn. Zij worden benoemd bij ministeriële beschikking, die bekend wordt gemaakt in de Landscourant van Aruba.

2. Tot benoeming als lid of plaatsvervangend lid van de Orderaad komen slechts in aanmerking natuurlijke personen die leeftijd van 50 jaren maar nog niet die van 70 jaren hebben bereikt.

3. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels met betrekking tot de criteria tot benoeming als lid in de Orderaad worden gesteld.

4. Bij afwezigheid of ontstentenis van de voorzitter wijst de Orderaad zelf één van de twee leden als zijn plaatsvervanger

aan.

5. De zittingsduur van de leden is vier jaar, die van de voorzitter zes jaar. Zij kunnen ten hoogste eenmaal worden herbenoemd.

Artikel 10

1. De leden van de Orde raad ontvangen voor hun werkzaamheden een remuneratie van Afl. 250,- per maand, met dien verstande dat de voorzitter daarenboven een toelage per maand geniet van Afl. 125,-.

2. Een lid dat bij afwezigheid of ontstentenis van de voorzitter als plaatsvervangend voorzitter optreedt, ontvangt een toelage van Afl. 150,- per vergadering.

3. Bij landsbesluit kunnen de in het eerste en tweede lid genoemde bedragen worden gewijzigd.

Artikel 11

1. Een lid van de Orde raad wordt bij ministeriële beschikking ontslagen, indien hij:

1. daarom schriftelijk heeft verzocht;
2. de leeftijd van 70 jaren heeft bereikt;
3. onherroepelijk is veroordeeld tot een gevangenisstraf van ten minste één jaar;
4. bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft gekregen of wegens schulden is gegijzeld.
5. ophoudt te voldoen aan de criteria voor benoeming, bedoeld in artikel 9, derde lid.

2. Het ontslag, bedoeld in het eerste lid, wordt bekend gemaakt in de Landscourant van Aruba.

§4. Werkwijze van de Ordeeraad

Artikel 12

1. De Ordeeraad vergadert ten minste één keer per twee maanden en voorts zo dikwijls als de voorzitter en twee andere leden dat wenselijk achten.

2. De Ordeeraad wordt bijgestaan door een secretaris die geen lid is van de Ordeeraad. De secretaris wordt, die raad gehoord, bij ministeriële beschikking benoemd, geschorst en ontslagen in of uit zijn functie.

3. Onverminderd het tweede lid worden voor het eerst, op het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening, als secretaris en bureaupersoneel aangewezen ambtenaren werkzaam bij het ministerie, belast met culturele zaken, met inachtneming van artikel 53 van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (AB 1989 no. GT 37).

Artikel 13

1. Voor het vaststellen van een advies is de aanwezigheid vereist van ten minste drie leden, waaronder begrepen de voorzitter of bij diens afwezigheid of ontstentenis, de plaatsvervangende voorzitter.

2. De adviezen van de Ordeeraad worden uitgebracht overeenkomstig het gevoelen van de meerderheid van de aanwezige leden.

3. De Ordeeraad legt de overige bepalingen omtrent zijn werkwijze vast in een reglement van orde, dat de goedkeuring van de Minister behoeft.

4. De Minister stelt, gehoord de Ordeeraad, regels vast met betrekking tot de werkwijze van het bureau van de Ordeeraad.

Artikel 14

1. Tot indiening van een voorstel tot benoeming of bevordering in de Orde is iedere meerderjarige ingezetende van Aruba bevoegd.

2. Het voorstel geschiedt schriftelijke en onder overlegging van de stukken die bij of krachtens deze landsverordening zijn vereist.

3. Adviezen omtrent voordrachten tot benoeming als lid in de Orde worden uiterlijk vóór 31 december van het jaar, voorafgaande aan het jaar van uitreiking, gedaan.

Artikel 15

Voorafgaande aan een benoeming van een persoon tot lid in de Orde, raadpleegt de Orderaad:

1. de ambtenaar belast met het bijhouden van de bevolkingsadministratie van het Land, omtrent de juistheid van de persoonsgegevens van degene die is voorgesteld voor benoeming in de Orde;
2. de Procureur-generaal omtrent de justitiële antecedenten van degene die is voorgesteld voor benoeming in de Orde, die, tenzij wordt aangetoond dat daartegen ernstige bezwaren bestaan, medewerking verlenen.

Artikel 16

Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen nadere regels worden gesteld betreffende de benoemingsprocedure.

§5. De benoeming

Artikel 17

1. De benoemde geeft binnen 30 dagen kennis van de

aanvaarding van zijn benoeming. Voorafgaand aan de uitreiking, bedoeld in artikel 21, aanvaardt de benoemde de Orde mondeling naar keuze in het Papiamentu of in het Nederlands met de volgende woorden:

a. In het Papiamentu:

“Mi ta acepta mi nombracion den e *Ordo di Libertador Gilberto François ‘Betico’ Croes* y mi ta declara alabes cu mi ta spera di por sigui hasi mi trabou cu dedicacion na beneficio y progreso di mi pais y su hendenan y asina honra y sigui eleva y proteha e balor di e Ordo.

b. In het Nederlands:

“Hierbij aanvaar ik de benoeming in de *Ordo di Libertador Gilberto François ‘Betico’ Croes* en verklaar tevens dat ik mij hoop te kunnen blijven inzetten voor mijn werk in het belang en vooruitgang van mijn land en medemens en zodoende hulde uit te brengen aan de Orde en de waardigheid daarvan te blijven verheffen en te beschermen.

2. Binnen een maand na de mondelinge aanvaarding wordt de ministeriële beschikking tot verlening van de onderscheiding bekendgemaakt in de Landscourant van Aruba.

§6. Schorsing en roeyement

Artikel 18

De minister kan, op voordracht van de Orderaad, de benoemde als lid van de Orde schorsen dan wel roeyeren, in geval zich ten aanzien van zijn persoon dusdanige bijzondere feiten of omstandigheden hebben voorgedaan die hem op grond van gewichtige redenen belemmeren nog langer lid van de Orde te zijn.

Artikel 19

Het voorstel tot schorsing of royement als bedoeld in artikel 18, wordt de betrokkene door de Orderaad schriftelijk en gemotiveerd medegedeeld. Alvorens de Minister op het voorstel beslist, wordt de betrokkene gehoord. Tegen schorsing of royement staat geen rechtelijke voorziening open.

Artikel 20

Gedurende een schorsing als bedoeld in artikel 18 en artikel 19, draagt de benoemde de versierselen behorende bij de Orde niet.

§7. Uitreiking

Artikel 21

1. De uitreiking van de versierselen en de oorkonde aan de benoemde, alsmede de mondelinge aanvaarding, bedoeld in artikel 17, geschiedt jaarlijks tijdens door of namens de Minister tijdens een ceremonie, in verband met de viering van de vlag en het volkslied van Aruba.

2. De ceremonie wordt door de Orderaad voorbereid.

3. In geval van afwezigheid of ontstentenis van de benoemde, kan voor de uitreiking van het versiersel en de oorkonde van de Orde een andere dag worden aangewezen.

§8. Slotbepalingen

Artikel 22

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze landsverordening en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijk karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van deze landsverordening de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit. Deze verplichting duurt ook voort na de voltooiing van de werkzaamheden van de betrokkene.

Artikel 23

In het Wetboek van Strafrecht (AB 1991 GT 50) komt artikel 454, onderdeel a, te luiden:

- a. hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een Nederlandse adellijke titel voert of een Nederlands of Arubaans ordeteken draagt;

Artikel 24

In afwijking van artikel 14, derde lid, kunnen de adviezen omtrent de voordracht tot benoeming in verband met de viering van de vlag en het volkslied van Aruba in het jaar 2009, uiterlijk gedaan worden tot 1 februari 2009.

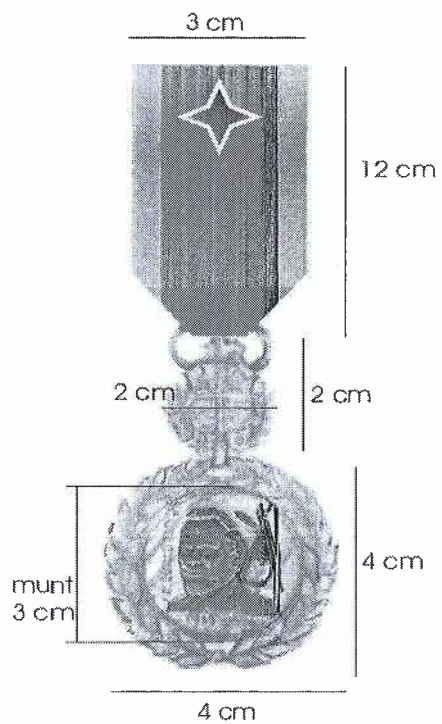
Artikel 25

1. Deze landsverordening treedt in werking met ingang van de dag na die van haar plaatsing in het Afkondigingsblad van Aruba.
2. Zij kan worden aangehaald als Landsverordening Ordo

di Libertador G.F. “Betico” Croes.

ORDO LIBERTADOR GILBERTO FRANCIOS BETICO CROES

AFMETINGEN:

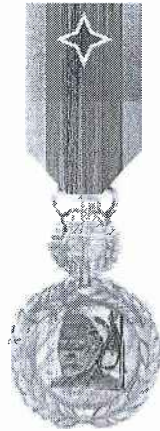

Bijlage I. behorende bij artikel 4 van de Landsverordening
Ordo di Libertador G.F. "Betico" Croes.

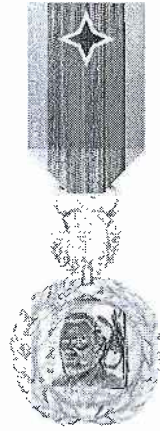
ORDO LIBERTADOR GILBERTO FRANCIOS BETICO CROES

VERSIERSEL:

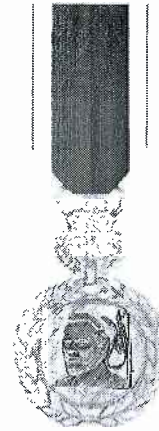
"Gran Cabayero / Dama"

"Cabayero / Dama"

"Hoben di Honor"

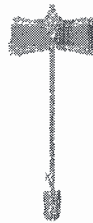

Achterzijde versiersel
In goud en silver

DRAAGTEKEN:

"Gran Cabayero / Dama"

"Cabayero / Dama"

"Hoben di Honor"

BIJLAGE IIa. behorende bij artikel 7 van de
Landsverordening Ordo di Libertador G.F. "Betico" Croes.

E CONDECORACION

ORDO DI LIBERTADOR
GILBERTO FRANÇOIS 'BETICO' CROES

E minister encarga cu asuntonan cultural (1)

.....
.....

ta otorga pa medio di esaki como muestra di aprecio, den nomber di
Pais Aruba,
e distincion nacional na:

(2)

.....
.....

(3)

Den e grado di e Ordo

Cargando e nominacion:

(4)

.....
.....

pa e manera cu e persona concerni
a sirbi su comunidad dor:

.....
.....

.....
.....

(5)

.....
.....

(6)

(7)

Otorga na, riba

.....

(8)

.....
.....

E minister encarga cu

asuntonan cultural

- (1) e autoridad competente
- (2) e nomber de e persona condecora
- (3) e grado de e Ordo cu e persona ta ricibi
- (4) e nominacion di e Ordo
- (5) e logronan di e persona condecora
- (6) lugar di otorgamento di e condecoracion
- (7) fecha di otorgamento di e condecoracion
- (8) e autoridad competente

BIJLAGE IIb. behorende bij artikel 7 van de
Landsverordening Ordo di Libertador G.F. "Betico" Croes.

DE OORKONDE.

De tekst van de oorkonde luidt als volgt:

ORDO DI LIBERTADOR
GILBERTO FRANÇOIS 'BETICO' CROES.

De minister, belast met culturele aangelegenheden(1)

.....
verleent hierbij als blijk van waardering vanwege het Land Aruba,
nationale onderscheiding aan:

(2)

(3)

In degraad van de Orde

dragende de benaming:

(4)

.....
voor de wijze waarop betrokkene zich ten bate
van de samenleving verdienstelijk heeft gemaakt, door:

.....
(5)

(6)

(7)

Gegeven te, op

(8)

.....
De minister, belast met culturele
aangelegenheden,

- (1) het bevoegd gezag
- (2) de naam van de benoemde
- (3) de benoemde graad
- (4) de benaming van de benoemde graad

- (5) de verdiensten van de benoemde
- (6) de plaats van afgifte van de onderscheiding
- (7) de datum van afgifte van de onderscheiding
- (8) het bevoegd gezag.

Gegeven te Oranjestad,

De minister van Arbeid, Cultuur
en Sport,

De minister van Algemene Zaken,

De minister van Justitie,

Staten van Aruba
 zittingsjaar 2008-2009 - bijl

 Landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes).

MEMORIE VAN TOELICHTING

nr. 3

Algemene toelichting

§1. Inleiding

Als deel van het Koninkrijk der Nederlanden kunnen ook burgers van Aruba in aanmerking voor een koninklijke onderscheiding of ridderorde komen.

Dit gebeurt door de tussenkomst van de Gouverneur namens de Koningin, maar niet dan nadat de ministerraad op advies van de zogenaamde Decoratiecommissie Aruba daarmee heeft ingestemd. Anders dan in Nederland echter, waarbij naast 3 Koninklijke onderscheidingen nog 67 nationale onderscheidingen bestaan, bestaat in Aruba - bijna 2 decennia na het verkrijgen van de Status Aparte - nog geen enkele nationale onderscheiding waarmee bijzondere prestaties van burgers kunnen worden erkend en gewaardeerd; het onderhavige ontwerp, waarbij de onderscheidingsorde Ordo di Libertador Gilberto François "Betico" Croes wordt ingesteld – en waarvan de naamgever één van de best bekende en meest vereerde nationale helden van Aruba is -, voorziet in die lacune.

De roep om een eigen nationale onderscheiding, dat wil zeggen een namens het Land Aruba toegekende onderscheiding is niet nieuw. Vanaf de jaren 90 zijn verschillende voorstellen gedaan met betrekking tot de instelling van een nationale onderscheidingsorde, hetgeen in 2001 leidde tot de instelling van de Decoratiecommissie Aruba. Deze Commissie adviseert niet alleen bij de toekenning van Koninklijke onderscheidingen, maar heeft ook geadviseerd inzake de nationale onderscheiding, hetgeen in november 2002 resulteerde in de instelling door de minister van Arbeid, Cultuur en Sport (hierna ook te noemen “de Minister”) van een werkgroep, die tot taak kreeg om regels met betrekking tot de instelling van een eigen nationale onderscheiding op te stellen. Halverwege 2004 bracht de werkgroep advies uit aan de meergenoemde minister, welk advies diende als basis voor de onderhavige ontwerp-landsverordening tot instelling van de nationale onderscheidingsorde Orde di Liberator Gilbert François “Betico” Croes (hierna ook te noemen “de Orde”), en met welk ontwerp het voor het eerst in de geschiedenis van Aruba mogelijk wordt burgers van Aruba te onderscheiden voor bijzondere verrichtingen jegens de Arubaanse gemeenschap.

§2. De financiële consequenties

Het onderhavige ontwerp strekt - zoals reeds opgemerkt - tot erkenning van jegens de Arubaanse samenleving verdienstelijke burgers. Alvorens tot de daadwerkelijke benoeming van personen in de Orde te kunnen overgaan, dienen verschillende processen op gang te worden gebracht, zoals het instellen van de Orderaad en zijn bureau alsmede de noodzakelijke “research” en andere verrichtingen van onderzoek en controle naar de merites

en de achtergronden van de betrokkene die zijn voorgedragen. De financiële consequenties van het onderhavige ontwerp kunnen dan ook onderverdeeld worden in:

- a.) aanloopkosten, die verband houden met de feitelijke instelling van de orde en
- b.) structurele, jaarlijks terugkerende kosten, die gerelateerd zijn aan de instandhouding van de Orde.

Ad a.

De instelling van de Orde houdt tevens de instelling van een Orderaad, die wordt ondersteund door een secretaris en een bureau met medewerkers waarvoor, bij inwerkingtreding van het onderhavige ontwerp, ambtenaren van het ministerie, belast met culturele zaken, beschikbaar worden gesteld. De initiële investeringen, zoals inrichtings- en wervingskosten, ontwerp en aanschafkosten van de eerste voorraad onderscheidingen en oorkonden ect. worden geraamd op Afl. 300.000,-.

Ad b.

De structurele investeringen, dat wil zeggen de kosten verbonden aan het instandhouden van de Orde en de Orderaad, zoals onder meer huisvesting en kantoorbenodigdheden, etc. worden geraamd op Afl. 150.000 per jaar. Echter, dit bedrag zal lager uitvallen zolang de Orderaad niet beschikt over een eigen huisvesting, waarin voorlopig nog niet is voorzien.

Artikelsgewijze toelichting

Ad artikel 1

Dit artikel bevat enige definities van begrippen die meermaals voorkomen in het onderhavige ontwerp.

Ad artikel 2

Het eerste lid regelt de instelling en de benaming van de Orde. De gedachte achter de instelling van de Orde di Betico is het door het publiekelijk belichten en waarderen van bijzondere prestaties van burgers, andere burgers geïnspireerd worden en burgerschapzin, waarin begrepen de waarden en normen die bewoners van Aruba typeren, wordt gestimuleerd, zodat, zo is de bedoeling, deze zaken ook voor toekomstige generaties bewaard zullen blijven. Met andere woorden, de regering acht het belangrijk dat in Aruba burgers die beschouwd kunnen worden als rolmodel van typische Arubaanse waarden en normen, als inspiratie gaan dienen voor andere burgers, om op die wijze zoveel mogelijk van die waarden en normen voor toekomstige generaties te bewaren.

De onderscheiding draagt de naam van één van de belangrijkste figuren in de Arubaanse moderne geschiedenis, te weten wijlen de heer G.F. – Betico – Croes, een persoon die voor de meeste Arubanen geen nadere introductie behoeft en vanwege zijn indrukwekkende staat van dienst jegens Aruba, naar mening van de regering, bij uitstek geschikt is om zijn naam te verlenen aan de decoratieorde, die bedoeld is om, zoals hiervoor reeds

aangegeven, de Arubaanse waarden en normen te vertegenwoordigen en te waarborgen.

De drie in het derde lid van artikel 2 vermelde titelaanduidingen in het Papiamento, welke zijn verbonden aan de 3 graden in de orde, zijn bedoeld, hetgeen wel duidelijk moge zijn, het eigen karakter van de onderscheiding te benadrukken. De orde bestaat uit drie graden waarvan de eerste en daarmee hoogste graad in de Orde de benoemde het recht verleent de titel van Gran cabayero onderscheidenlijk Gran dama den Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes te dragen. Aan de tweede graad in de Orde is de titel Cabayero onderscheidenlijk Dama den Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes" verbonden en aan de derde graad Hoben di honor den Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes. Deze laatste graad is overigens, in tegenstelling tot de andere twee graden van de Orde, gereserveerd voor jongeren. Tot welke leeftijd jongeren in aanmerking komen voor de derde graad, zal worden opgenomen in de op grond van artikel 3 van het onderhavige ontwerp vast te stellen landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Om in de Orde benoemd te worden, is het niet noodzakelijk ingezetene van Aruba te zijn, maar de Orderaad zal bij zijn advisering omtrent voordrachten tot benoeming hieraan wel aandacht besteden. Immers, met de Orde wordt beoogd Arubaanse waarden en normen te vertegenwoordigen en te waarborgen en de benoemde een rolmodel te laten zijn ten aanzien van deze waarden en normen. Niet ingezetenen van Aruba zullen minder goed als zodanig kunnen fungeren in de Arubaanse samenleving.

Ad artikel 3

Artikel 3 draagt de bevoegdheid over aan de regering om regels omtrent de vereisten voor de benoeming en bevordering van personen in de Orde, het jaarlijks quota aan benoemingen, etc, te stellen door te bepalen dat deze regels bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kunnen worden vastgesteld. Op deze wijze is het mogelijk om – desgewenst – op eenvoudige wijze aanpassingen door te voeren waarbij aandacht verdient dat, gelet op het relatief klein aantal bewoners in Aruba, dient te worden voorkomen dat binnen een aanzienlijk korte periode zoveel personen in de Orde benoemd worden dat de exclusiviteit van de Orde en daarmee de waarde van de onderscheiding grotendeels verloren gaat, omdat die immers niet vertegenwoordigd wordt door de intrinsieke waarde ervan maar uit het eerbetoon. Aan de andere kant kan het echter ook voorkomen, dat in zeer bijzondere gevallen dient te worden afgeweken van het gebruikelijke regime.

Ad artikel 4

Artikel 4 geeft een algemene omschrijving van de versierselen van de Orde. Niet alleen in de benaming van de Orde, zoals hiervoor reeds is aangegeven, doch ook in de vorm van versierselen, heeft de regering getracht de eigen Arubaanse identiteit zoveel mogelijk tot uitdrukking te brengen. In het ontwerp van de versierselen is daarom – in metaal – het wapen van Aruba opgenomen, verbonden aan de onderkant met de ordemunt. Daarnaast is in het ontwerp de benaming van de Orde opgeno-

men op de voorzijde van de ordemunt, en kan op dezelfde wijze worden aangetroffen een afbeelding – in profiel- van de naamgever van de orde, te weten wijlen de heer Betico Croes, alsmede een kopie van diens handtekening. Op de keerzijde van de ordemunt staat voorts een afbeelding van een vierpuntige ster, met de woorden VOX POPULI VOX DEI; de spreuk in het Latijn, die direct verband houdt met de heer Croes voornoemd, die deze veelvuldig placht te gebruiken in zijn toespraken en die toepasselijk refereert aan het idealisme van een volk dat streeft naar een eigen bestuur.

De kleuren blauw, geel en rood van het in het vijfde lid beschreven lint tenslotte, waaraan het versiersel van de Orde komt te hangen, komen overeen met die van de nationale vlag.

Ad artikel 5

Artikel 5 delegeert de bevoegdheid tot de uitwerking van de details van de verschillende onderscheidingstekens verbonden aan de drie graden in de Orde, aan de regering, zulks omwille van de ten aanzien van die uitwerking in dit geval noodzakelijke geachte flexibiliteit.

Ad artikel 6

Wanneer decorandi versierselen krijgen uitgereikt, wordt slechts het gebruiksrecht ten aanzien van die versierselen verleend, hetgeen betekent dat in geval van overlijden of royement, deze aan het Land dienen te worden geretourneerd. Ingeval de benoemde in een hogere graad is benoemd, worden slechts de versierselen behorende bij de lagere graad geretourneerd.

Bij vermissing of diefstal is vervanging van het versiersel mogelijk onder de voorwaarden vermeld in het tweede lid.

Ad artikel 7

Bij de onderscheiding behoort naast de versierselen ook een zogenaamde oorkonde - het officiële lidmaatschapdocument -, de inhoud waarvan het onderhavige artikel bepaalt dat daarin in ieder geval de naam van het Ordelid, de plaats en de datum van zijn benoeming, de verdiensten op grond waarvan zijn benoeming geschiedde, alsmede zijn graad en titel, dienen te worden vermeld. Het model voor de oorkonde in zowel de taal Papiamentu als de Nederlandse taal is als bijlage bijgevoegd.

De oorkonde dient te worden opgesteld op perkamentpapier of een ander soort papier van gelijke kwaliteit, waarmee de regering beoogt niet de intrinsieke doch de maatschappelijke waarde die het document vertegenwoordigt, tot uitdrukking te brengen.

Ad artikel 8

Artikel 8 geeft een algemene omschrijving van de taken van de Orderaad, welke betreffen werkzaamheden met betrekking tot de voordracht van kandidaat-leden in de Orde. De Orderaad dient de “merites” van de bijzondere verrichtingen van degene die is voorgedragen te beoordelen en onderzoek te doen naar de achtergrond van zijn persoon. Het advies van de Orderaad wordt de Minister in de vorm van een voordrachtsvoorstel medegedeeld en alhoewel het voorstel van de raad niet bindend is, zal het naar de-zerzijdse mening vrijwel zonder uitzondering kunnen worden opgevolgd. Het voorstel tot voordracht, bevordering of royement,

wordt geacht geheim te zijn tot het moment dat het wordt bekrachtigd bij ministeriële beschikking.

De overige taken van de Orde raad worden genoemd of aangegeven in het tweede lid van het artikel en betreffen alle werkzaamheden die niet direct met de voordracht te maken hebben doch essentieel zijn voor het goed functioneren van de Orde, zoals bijvoorbeeld het houden en bijhouden van de Orderegisters. Hoewel dergelijke werkzaamheden - gelijk die bedoeld in het eerste lid - feitelijk door de Secretaris en het bureaupersoneel (vide artikel 12) zullen worden uitgevoerd, wordt met het onderhavige artikel beoogd duidelijk te stellen dat de Orde raad uiteindelijk verantwoordelijk is.

Ad artikel 9

Artikel 9 regelt de inrichting en de samenstelling van de Orde raad. Aan de leden van de Orde raad wordt wel de eis gesteld dat ze ingezetenen van Aruba zijn; naast praktische overwegingen in verband met het aanwezig moeten zijn bij de vergaderingen, moeten de leden van de Orde raad ook met beide benen in de samenleving staan om zicht te hebben op de Arubaanse waarden en normen.

In het tweede lid wordt zowel een minimum- als een maximumleeftijd voor raadsleden gesteld. Naar wat algemeen wordt aangenomen, bezitten personen in de leeftijdscategorie tussen 50 en 70 jaren de voor de functie van Orde raadslid noodzakelijke levenservaring, die hen in ieder geval van dienst kan zijn bij het vervullen van de in de onderhavige landsverordening beschreven werkzaamheden.

Naast het hiervoor genoemde leeftijds criterium kan de regering bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nadere benoemingscriteria voor Orderaadsleden stellen.

Het vierde en vijfde lid voorzien in regels met betrekking tot het houden en leiden van raadsvergaderingen, respectievelijk de zittingsduur van de voorzitter onderscheidenlijk de (overige) raadsleden.

Ad artikel 10

Artikel 10 lid regelt de toekenning van een maandelijks vergoeding van de raadsleden waarvan de hoogte is vastgesteld aan de hand van bedragen die als *usance* kunnen worden beschouwd voor beloning van raadsleden van soortgelijke organen binnen de overheid. Deze vergoeding wordt noodzakelijk geacht om geschikte personen te kunnen verwerven om in een dergelijke raad te kunnen fungeren.

Ad artikel 11

Artikel 11 bevat bepalingen omtrent de wijze waarop het lidmaatschap van de Orderaad eindigt. Het ontslag wordt, gelijk de benoeming (*vide* artikel 9) van raadsleden, bij ministeriële beschikking genomen.

Ad de artikelen 12 en 13

Deze artikelen bevatten regels van huishoudelijke aard met betrekking tot de werkwijze van de Orderaad, zoals algemene bepalingen ten aanzien van de vergaderingsfrequentie en de stem-

ming van de raadsleden. Opmerking verdient hierbij nog dat de bepaling dat de ambtenaar die de functie van secretaris vervult, vanzelfsprekend werkt binnen de perken van het ambtenarenrecht - zoals dit ook geldt voor het overige bureaupersoneel - doch voor wat betreft de uitoefening van de functie van secretaris slechts verantwoording schuldig is aan de Orderaad. Zulks om de onafhankelijkheid van de adviezen van de raad zo veel mogelijk te waarborgen; de secretaris en het bureaupersoneel zijn namelijk geen lid van de raad.

Het vierde lid tenslotte stelt dat Minister de werkwijze van het bureau vaststelt.

Artikelen 14 tot en met 16

Deze artikelen geven regels met betrekking tot de procedure van indiening van een voordracht. Volgens artikel 14 is iedere meerjarige ingezetene van Aruba daartoe bevoegd, ongeacht of hij handelingsbekwaam is of niet; de inhoud en strekking van de voordracht in relatie tot de kwalificatie van de kandidaat zijn immers alleen van belang.

Het vereiste dat een voordracht schriftelijk dient te geschieden, houdt verband met de beoordeling van de motiveringsgronden en andere voor de voordracht relevante gegevens. Niet is vereist dat de voordracht in het Nederlands wordt opgesteld. De Orderaad rondt zijn adviezen omtrent de voordrachten steeds af vóór 31 december van het jaar voorafgaande aan dat van de uitreiking, hetgeen verband houdt met de beoogde jaarlijkse uitreiking op 18 maart. De daar tussen liggende periode van iets meer dan twee en een halve maand moge voldoende worden geacht het voorstel tot voordracht af te ronden.

In artikel 15 wordt ter verificatie van de verstrekte persoonsgegevens en antecedenten van de kandidaat, in de medewerking van de met de leiding van de desbetreffende administraties belaste ambtenaren voorzien.

Indien nodig kan de regering bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, de regels met betrekking tot de benoemingsprocedure uitbreiden.

Ad artikel 17

Ten aanzien van de beschikking tot benoeming als lid in de Orde kan zowel een aanbod als een aanvaardingszijde worden herkend; de kennisgeving van de benoeming kan worden beschouwd als een aanbod aan de betrokkene, waar dan de instemming of wel de aanvaarding door de betrokkene tegenover staat. De betrokkene dient de Minister daarom binnen 30 dagen bescheid te geven omtrent aanvaarding van zijn benoeming. Vervolgens zal de benoemde voorafgaand aan de uitreiking, bedoeld in artikel 21, mondeling de benoeming aanvaarden, naar keuze in het Papiamento of Nederlands. Binnen een maand daarna dient de ministeriële beschikking gepubliceerd te worden in de Landscourant van Aruba.

Artikel 18 en 19

Artikel 18 regelt dat een Ordclid geschorst of geroyeerd kan worden. Aangezien een voorstel van de Orderaad daartoe een subjectief waardeoordeel bevat en de regering het van belang acht dat nadrukkelijk aan het algemeen geldend rechtsbeginsel van hoor en wederhoor wordt voldaan, is in artikel 19 de mogelijk-

heid opgenomen dat de betrokkene door de Minister wordt gehoord, alvorens hij op het betrokken advies van de Orderaad beslist. Daarbij zij - wellicht ten overvloede - vermeld dat een dergelijk advies aan de Minister niet bindend is.

Ad artikel 20

Het is vanzelfsprekend ongewenst dat betrokkene, gedurende zijn schorsing als lid van de Orde - wanneer er wellicht een onderzoek tegen hem gaande is in verband met het mogelijk beëindigen van zijn lidmaatschap in de Orde - de versierselen kan blijven dragen. In artikel 20 is derhalve nadrukkelijk opgenomen dat zulks verboden is.

Ad artikel 21

Artikel 21, eerste lid, regelt – in grote lijnen – de wijze en het tijdstip waarop de uitreiking van de onderscheiding aan de betrokkene dient plaats te vinden. In het tweede lid van dit artikel is opgenomen dat de orderaad verantwoordelijk is voor de voorbereiding van de ceremonie verbonden aan de in het eerste lid bedoelde uitreiking.

Het derde lid tenslotte regelt de mogelijkheid om, ingeval dat de betrokkene verhinderd is zijn onderscheiding op de daarvoor aangewezen dag in ontvangst te nemen, bijvoorbeeld door ziekte of andere overmacht, zulks op een andere dag mogelijk te maken.

Ad artikel 22

Dit artikel houdt in een geheimhoudingsbepaling er bescherming van de privacy van de betrokkenen.

Ad artikel 23

Het onderhavige artikel beoogt de strafbaarstelling tot het onbevoegd dragen van Koninklijke onderscheidingen uit te breiden tot de door middel van deze landsverordening ingestelde Arubaanse ordetekens.

Ad artikel 24

Dit artikel is opgenomen om het nog mogelijk te maken in 2009 de eerste onderscheidingen uit te reiken.

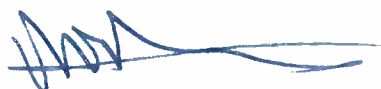
De minister van Arbeid, Cultuur
en Sport,

De minister van Algemene Zaken,

De minister van Justitie, *d.l.*

ARUBA

RAAD VAN ADVIES

Vondellaan 6 D, Oranjestad, Aruba
Telefoonō (297) 583-3972/583-4806 Fax (297) 583-4012

17-07-2007

Staten van Aruba
Rechtsjaraan 2008-2009-641
Bijlage A

DIRECTIE WETGEVING EN JURIDISCHE ZAKEN	
ing.	2008/07/25
Volg no.	1302/04/14-a

AAN ZIJNE EXCELLENTIE
DE GOUVERNEUR VAN ARUBA
T.A.V. DE MINISTER VAN JUSTITIE
ALHIER.

SPROED!

Uw kenmerk: 345AR

uw brief: 24-8-2006

Ons kenmerk: RvA 164-06

Onderwerp: Ontwerp-landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes)

Oranjestad, 16 augustus 2007

Naar aanleiding van bijgaande aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes, moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Algemeen

1.1 De Raad heeft gemeend zich bij de behandeling van het onderhavige ontwerp uitgebreid te informeren terzake de regelingen ter instelling en beheer van nationale en ridderorden, waarbij met name de relatie tussen het ontwerp en het Statuut voor het Koninkrijk is bezien. De verkrijging van de betreffende informatie heeft helaas de nodige tijd genomen.

1.2 De Raad wijst er op dat in artikel 3, eerste lid, onderdeel d, van het Statuut voor het Koninkrijk de regeling van de ridderorden tot koninkrijksaangelegenheid wordt verklaard. Derhalve bezitten de landen binnen het Koninkrijk geen autonome bevoegdheden tot instelling van ridderorden. Dit neemt niet weg dat de landen wel bevoegd zijn tot instelling van onderscheidingen van andere aard dan ridderorden.

RvA 164-06

1.3 De twee formele vereisten waaraan moet zijn voldaan teneinde een orde te kunnen kwalificeren als een ridderorde, zijn dat deze ingesteld is bij formele wet en wordt toegekend bij Koninklijk Besluit (althans een besluit van het staatshoofd met contraseign van een minister).

De Raad constateert ten aanzien van het ontwerp dat de Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes wordt ingesteld bij landsverordening, zijnde een wet in formele zin, en wordt toegekend bij landsbesluit¹. Een dergelijk landsbesluit wordt ondertekend door de Gouverneur van Aruba, die de vertegenwoordiger van H.M. de Koningin in Aruba is, met contraseign van een minister.²

Een belangrijk materieel kenmerk betreft de benaming van de verschillende graden waarin personen kunnen worden benoemd. Het onderhavige ontwerp voorziet in vier graden welke met vertaling in het Nederlands worden weergegeven:

1. Gran oficial (Grootofficier);
2. Oficial (Officier);
3. Cabayero (ridder);
4. Hoben di honor ("erejongere").

De Raad constateert dat deze benamingen voor een groot deel overeenkomen met de aanduidingen van de graden in de Nederlandse Civiele en Militaire Orden.

Gezien het voorgaande is de Raad van oordeel dat het onderhavige ontwerp zowel formeel als materieel strekt tot instelling van een ridderorde en dat derhalve met het onderhavige ontwerp een materie wordt geregeld die exclusief aan het Koninkrijk toekomt.

1.4 Zoals onder punt 1.3 reeds is vermeld, geschiedt benoeming in de orde bij landsbesluit. De Raad acht een dergelijke benoemingswijze staatsrechtelijk onjuist. De Gouverneur van Aruba bezit, zowel in zijn functie als koninkrijksorgaan als landsorgaan, de hoedanigheid van vertegenwoordiger van H.M. de Koningin. Benoeming in de orde bij landsbesluit zou inhouden dat H.M. de Koningin indirect een onderscheiding toekent in een orde die zijzelf niet heeft ingesteld en is opgedragen aan een staatsman. De Raad beveelt derhalve aan de benoeming tot lid van de Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes te laten geschieden bij ministeriële beschikking. Daarmede zou tevens de hoedanigheid van ridderorde aan deze orde komen te ontvallen.

1.5 De Raad vraagt zich voorts af waarom het toepassingsbereik van het ontwerp zich beperkt tot personen die zich verdienstelijk hebben gemaakt op het gebied van cultuur of sport.³ De memorie van toelichting geeft hieromtrent geen uitsluitel. Met deze beperking kan derhalve geen eer worden betoond aan een zeer grote groep personen die zich op andere wijze dan op cultureel of sportgebied voor de Arubaanse samenleving verdienstelijk maakt, zoals personen die zich op sociaal-maatschappelijk gebied veelal belangeloos inzetten voor de samenleving. Met het oog hierop adviseert de Raad het toepassingsbereik van het ontwerp uit te breiden. Hierdoor zou tevens de van regeringswege gewenste stimulering van burgerschapszin⁴ kunnen worden geoptimaliseerd.

Gezien het beperkte toepassingsbereik vraagt de Raad zich daarnevens af waarom is geopteerd voor het opdragen van de orde aan de heer G.F. 'Betico' Croes. Naar de

¹ Zie artikel 1, 2, tweede lid en 18, derde lid van het ontwerp

² Zie voor de positie van de Gouverneur in deze het gestelde onder 1.4

³ Zie considerans en artikel 2, eerste lid, van het ontwerp

⁴ Pag. 5, tweede alinea, MvT

RvA 164-06

mening van de Raad strekt de betekenis van Betico Croes voor Aruba verder dan slechts het terrein van cultuur of sport. Indien van regeringswege zou worden geopteerd tot handhaving van de beperking van het meergenoemde toepassingsbereik dan geeft de Raad in overweging de onderscheiding op te dragen aan een persoon of personen die zich specifiek op het gebied van cultuur of sport verdienstelijk hebben gemaakt.

2. Ontwerp-landsverordening

2.1 Ten aanzien van het gestelde in de considerans verwijst de Raad naar hetgeen is opgemerkt onder 1.5.

2.2 Voor wat betreft de omschrijving van de ‘minister’, als vermeld in artikel 1, merkt de Raad op dat niet op voorhand kan worden gesteld dat de beleidsterreinen cultuur en sport immer met elkaar verbonden blijven en zullen ressorteren onder een en dezelfde minister. De Raad beveelt aan het woord ‘en’ te vervangen door: of.

2.3 In artikel 2, eerste lid, wordt als benoemingscriterium gesteld dat de te benoemen persoon zich ‘gedurende een lange periode’ verdienstelijk moet hebben gemaakt op het gebied van cultuur of sport. De memorie van toelichting zwijgt over hetgeen onder het begrip ‘lang’ moet worden verstaan. Het is echter naar ‘s Raads mening zeer wel voorstelbaar dat een persoon zich door een (wellicht eenmalige) culturele- of sportprestatie op bijzondere wijze verdienstelijk maakt. De Raad vraagt zich voorts af in hoeverre dit criterium kan worden toegepast op te onderscheiden jongeren, gezien de leeftijdsgrens van 21 jaar. Derhalve geeft de Raad in overweging het benoemingscriterium inhoudende dat een persoon zich gedurende lange tijd verdienstelijk dient te hebben gemaakt niet in het onderhavige ontwerp neer te leggen maar op te nemen als een van de benoemingscriteria in de op grond van artikel 3, van het ontwerp vast te stellen landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

2.4 De Raad vraagt zich met betrekking tot het gestelde in artikel 3 af of het aantal personen dat jaarlijks voor een onderscheiding in aanmerking komt niet reeds wordt beperkt door het beperkte toepassingsbereik van het ontwerp.⁵ Is het derhalve nog noodzakelijk nadere regels te stellen aangaande het maximale aantal te decoreren personen?

2.5 Met betrekking tot artikel 4, vierde lid, onderschrijft de Raad dat de tekst Vox Populi, Vox Dei veelvuldig door G.F. ‘Betico’ Croes is gebruikt in de context van het streven van Aruba naar zelfbestuur.⁶ De Raad vraagt zich echter af wat de relatie van deze spreuk is tot de gebieden, zijnde cultuur en sport, waarop de benoeming als lid van de orde betrekking heeft.

De Raad constateert dat bijlage I, waarvan in artikel 4, zesde lid, gewag wordt gemaakt niet als zodanig is aangegeven, waarbij de Raad nog wenst op te merken dat de bijgevoegde weergave van het ordeversiersel dusdanig vaag is dat hierdoor geen beeld kan worden gekregen. Daarenboven ontbreekt een weergave van de keerzijde van de beeldenaar in de bewuste bijlage.

⁵ Zie punt 1.5

⁶ Pag. 7, tweede alinea, MvT

RvA 164-06

2.6 Naar aanleiding van artikel 6 vraagt de Raad zich af wat de procedure zal zijn in geval van verlies of diefstal van het versiersel.

2.7 De Raad heeft in de memorie van toelichting geen redengeving aangetroffen terzake de noodzaak tot instelling van een bezoldigde orderaad zoals geregeld in paragraaf 3 van het ontwerp. Toch dient deze vraag naar de mening van de Raad ten principale te worden beantwoord, temeer vanwege het reeds eerder gesignaleerde beperkte toepassingsbereik van het ontwerp⁷ en het feit dat in de memorie van toelichting reeds wordt aangegeven dat de feitelijke werkzaamheden zullen worden verricht door de secretaris en het ambtelijk bureaupersoneel. In dit licht zou wellicht kunnen worden volstaan met de instelling van een ambtelijke adviescommissie die de betrokken minister adviseert inzake benoeming, bevordering of royement terzake het lidmaatschap van de orde.

2.8 De benoeming van de leden van de orderaad bij landsbesluit, zoals neergelegd in artikel 9, eerste lid, wordt in de memorie van toelichting gemotiveerd als voortvloeiende uit het vereiste dat deze leden ingezetenen van Aruba dienen te zijn.⁸ Deze relatie ontgaat de Raad. De vorm waarin de benoeming als lid van de orderaad plaatsvindt heeft naar 's Raads mening niets uitstaande met het ingezetenschap. De Raad adviseert tevens de benoeming van de leden van de orderaad bij ministeriële beschikking te laten plaatsvinden.⁹

2.9 Ten gevolge op het gestelde onder punt 2.7 vraagt de Raad zich met betrekking tot de bezoldiging van de leden van de orderaad, zoals geregeld in artikel 10, af of het lidmaatschap van de orderaad niet veeleer kan worden gekwalificeerd als een erefunctie. Dit met name vanwege het feit dat de feitelijke werkzaamheden volledig door het bureau worden verricht en derhalve de orderaad voor zijn functioneren volledig hiervan afhankelijk is.

2.10 Artikel 12, tweede, derde, en vierde lid, voorziet in de instelling en vulling van het bureau van de orderaad. De Raad vraagt zich af in hoeverre met de instelling van een nieuw bureau is rekening gehouden recentelijk uitgevoerde kerntakenanalyse en of de ambtelijke werkzaamheden verband houdende met de benoeming in de orde niet door de bestaande ambtenarenformatie kan worden geabsorbeerd. De Raad beveelt aan, uit het oogpunt van kosten besparing, deze mogelijkheid te bezien.

2.11 De Raad acht de eis van ingezetenschap als voorwaarde voor benoembaarheid in de orde, zoals geregeld in artikel 14, onnodig beperkend. Het is namelijk zeer wel voorstelbaar dat personen die geen ingezetene van Aruba zijn zich op bijzondere wijze voor de Arubaanse cultuur of sport verdienstelijk hebben gemaakt.

2.12 De in artikel 18, neergelegde verplichting tot het afleggen van een belofte acht de Raad in strijd met artikel 2, eerste lid, van het ontwerp. Benoeming in de orde vindt immers plaats op grond van het feit dat de benoemde zich in het verleden op het gebied van cultuur of sport verdienstelijk heeft gemaakt. Dit is de kern van het eerbetoen. Uit artikel 2, eerste lid, volgt naar de mening van de Raad niet dat de benoemde zich ook in

⁷ zie punt 1.5

⁸ Pag. 9, derde alinea, MvT

⁹ conform het gestelde in punt 1.4

RvA 164-06

de toekomst voor de gemeenschap in dient te blijven zetten, zoals de af te leggen belofte bepaalt. De vraag rijst dan ook wat er geschiedt indien een benoemde zich niet meer op die manier kan of wil inzetten voor de gemeenschap. Wordt de betrokkene vervolgens geroyeerd? De Raad wijst er in dit kader nog op dat ook bij andere in het Koninkrijk in gestelde ridderorden, zoals de Orde van de Nederlandse Leeuw en de Orde van Oranje-Nassau, geen verplichting tot het afleggen van een belofte bestaat.

De Raad vraagt zich voorts in gemoede af hoe de zinsnede 'waarbij ik de waardigheid van de Orde boven alles te beschermen' zich verhoudt tot andere eden en beloftes die personen (bijvoorbeeld de Gouverneur, statenleden, militairen, ambtenaren) hebben afgelegd alsmede tot de verwezenlijking en waarborging van de mensenrechten. Gezien het voorgaande acht de Raad geen toegevoegde waarde toekomen aan de voorgestelde verplichting tot het afleggen van een belofte en adviseert deze te schrappen.

2.13 De Raad stelt vast dat ingezetenschap een voorwaarde voor benoeming in de orde is.¹⁰ Ten aanzien van de in artikel 19 geregelde schorsing en royement wordt echter bepaald dat dit kan plaatsvinden indien de benoemde niet meer voldoet aan de voorwaarden tot benoeming. Heeft dit bij emigratie tot gevolg dat het lidmaatschap van de orde eindigt?

Overigens is de Raad van oordeel dat schorsing en royement als lid van de orde zich niet verhoudt met artikel 2, eerste lid. Ook in dit kader is van belang dat benoeming in de orde plaatsvindt op grond van het feit dat de benoemde zich in het verleden op het gebied van cultuur of sport verdienstelijk heeft gemaakt. Dit is de kern van het eerbetoon. De verdienste heeft plaatsgevonden en heeft daarmee zijn eigen merites. In een dergelijk stelsel past naar de mening van de Raad geen schorsing of royement. Ter waarborging van de waardigheid van de orde zou een objectieve vervalgrond in het ontwerp kunnen worden opgenomen die onafhankelijk van het (subjectieve) oordeel van een minister of ander orgaan kan worden toegepast.

2.14 Ten aanzien van bijlage II wil de Raad erop wijzen dat een wettelijke vaststelling van een model van een oorkonde (en niet uitsluitend: vaststelling van de inhoud) ook de opname en plaatsing van de kenmerken van het Land Aruba dienen te omvatten. Voorst bevat het model een onjuiste aanduiding van:

- de bevoegde minister; aangeduid dient te worden of de minister belast met culturele aangelegenheden of de minister belast met sportaangelegenheden;¹¹
- de naam van de benoemde; in een model dienen geen fictieve namen te worden opgenomen;
- de benoemde graad: deze dient in een model niet te worden ingevuld;
- de benaming van de benoemde graad; deze dient in een model niet te worden ingevuld;
- het toepassingsbereik; de verdienste betreft niet de samenleving als geheel maar het gebied van cultuur of sport;¹²
- de verdiensten van de benoemde; de gekozen (vetgedrukte)formulering komt niet overeen met het gestelde in art. 2, eerste lid van het ontwerp;
- de plaats en datum van afgifte van de onderscheiding; deze dienen in een model niet te worden ingevuld;
- de ondertekening; de betreffende beleidsminister dient te worden aangeduid.

¹⁰ Zie artikel 14

¹¹ Zie punt 2.2

¹² Zie artikel 2, eerste lid, van het ontwerp

RvA 164-06

De Raad vraagt zich af of tevens een oorkonde in het Papiamento dient te worden vastgesteld.

3. Memorie van toelichting

3.1 De Raad vraagt zich af in hoeverre het exposé over ridderorden enige toegevoegde waarde vertegenwoordigt,¹³ temeer vanwege het feit dat het ontwerp beweerdelijk strekt tot de instelling van een nationale orde.¹⁴ Overigens moge de Raad voor wat betreft de kwalificatie van de in te stellen orde verwijzen naar hetgeen hieromtrent is opgemerkt onder punt 1.2.

3.2 De Raad acht het wenselijk dat in de memorie van toelichting wordt toegelicht waarom slechts burgers die een bijzondere prestatie leveren tegen een niet-geldelijke beloning¹⁵ voor een onderscheiding in aanmerking komen. Het is naar de mening van de Raad voor te stellen dat bijvoorbeeld een sporter die zijn sport tegen een geldelijke beloning bedrijft een dermate unieke prestatie levert dat hij daardoor als een rolmodel kan worden gezien en zich derhalve op het gebied van de sport op bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt.

3.3 De Raad beveelt ten aanzien van de maximumleeftijd ter verkrijging van een onderscheiding in de jongerengraad¹⁶ aan, deze leeftijdsgrens op te nemen in het op grond van artikel 3, tot stand te brengen landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

3.4 De Raad merkt op dat het gestelde in de toelichting op artikel 7, aangaande de inhoud van de oorkonde,¹⁷ niet overeenkomt met de tekst van artikel 7. De Raad beveelt aan artikel 7 van het ontwerp in overeenstemming te brengen met de tekst van de memorie van toelichting.

3.5 Met betrekking tot de toelichting op artikel 10¹⁸ vraagt de Raad zich af welke organen binnen de overheid als referentiekader hebben gediend ter vaststelling van de remuneratie van de leden van de orderaad.

3.6 In de toelichting op artikel 18 wordt gesteld dat lidmaatschap van de orde niet alleen rechten kent maar ook verplichtingen inhoudt, waaraan op zijn beurt weer rechtsgevolgen kunnen kleven.¹⁹ De Raad acht het gewenst dat wordt aangegeven op welke verplichtingen wordt gedoeld en welke rechtsgevolgen te verwachten zijn.

4. Voorstellen voor redactionele verbeteringen

Voorstellen voor redactionele verbeteringen zij in de marge van zowel het ontwerp als de memorie van toelichting aangegeven.

¹³ Pag. 1 en 2, MvT

¹⁴ Pag. 3, tweede alinea, MvT

¹⁵ Pag. 5, tweede alinea, MvT

¹⁶ Pag. 6, tweede alinea, MvT

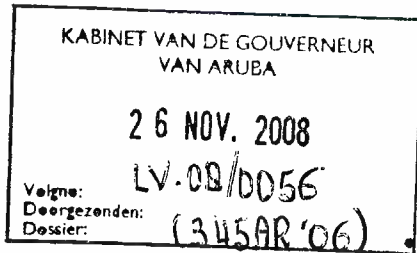
¹⁷ Pag. 8, MvT

¹⁸ Pag. 10, MvT

¹⁹ Pag. 12, MvT

Staten van Aruba
 zittingsjaar 2008-2009 - 641
 Bijlage B

Aan de Gouverneur van Aruba,
 Plaza Eman 3,
 ALHIER.

Uw kenmerk:

Uw brief:

Ons kenmerk:

Oranjestad, SW 46/08

Onderwerp:

ontwerp-Landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes).

NOV 21 2008

Ik heb de eer u hierbij aan te bieden het advies van de Raad van Advies d.d. 16 augustus 2007, nr. RvA 164-06, betreffende de Landsverordening houdende instelling van een nationale orde, genaamd Ordo di Libertador Gilberto François 'Betico' Croes (Landsverordening Ordo di Libertador G.F. 'Betico' Croes).

De raad kan zich op grond van het bovenstaande weliswaar met de doelstelling doch niet met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden, dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

Dit uitgebreide advies zal hieronder worden besproken, waarbij de door de Raad gehanteerde indeling zoveel mogelijk zal worden gevolgd.

1. Algemeen

Ad 1.4 De Raad heeft in de onderdelen 1.2 en 1.3 aangegeven dat met de ontwerp-landsverordening tot instelling van een Orde zowel formeel als materieel een materie wordt geregeld die exclusief aan het Koninkrijk toekomt. De Raad beveelt derhalve aan om de benoeming tot lid van de Orde te laten geschieden bij ministeriële beschikking. Dit is aangepast in artikel 2, tweede lid, van het onderhavige ontwerp. Daarnaast is de graad van Gran Oficial vervallen en zijn de benamingen van de resterende drie graden aangepast.

Ad 1.5 Het advies van de Raad om het toepassingsbereik van het ontwerp uit te breiden is overgenomen. De Orde wordt niet meer alleen uitgereikt aan mensen die zich verdienstelijk hebben gemaakt op het terrein van sport en cultuur, maar iedereen die zich op een bijzondere wijze verdienstelijk heeft gemaakt jegens de Arubaanse gemeenschap.

2. Ontwerp-landsverordening

Ad 2.1 Overeenkomstig het gestelde bij 1.5 is de considerans aangepast aan het ruimere toepassingsbereik.

Ad 2.2 De raad stelt terecht dat de aanduiding van de minister, belast met sport en culturele aangelegenheden, problemen kan opleveren indien deze beleidsterreinen in de toekomst bij verschillende ministers ondergebracht zouden worden. De suggestie van de Raad om in plaats van “en” “of” te hanteren is echter niet overgenomen. Indien immers de beleidsterreinen over twee ministers worden verdeeld, zouden bij het gebruik van “of” twee ministers bevoegd zijn om de Orde uit te reiken. Gekozen is daarom om de minister, belast met culturele aangelegenheden, de bevoegde minister te maken.

Ad 2.3 De raad stelt dat met het benoemingscriterium dat een persoon zich ‘gedurende een lange periode’ verdienstelijk moet hebben gemaakt, zowel niet duidelijk is wat onder ‘lang’ dient te worden verstaan alsook dat dit criterium er aan in de weg staat dat personen die zich middels een bijzonder prestatie (wellicht eenmalig) verdienstelijk hebben gemaakt, in aanmerking komen voor een benoeming in de Orde. Bovendien kunnen jongeren moeilijk voldoen aan het criterium van ‘een lange periode’. De Raad geeft daarom in overweging het criterium niet op te nemen in onderhavig ontwerp, maar in de op grond van artikel 3 van het ontwerp vast te stellen landsbesluit, houdende algemene maatregelen. De voorstel van de Raad is niet overgenomen, maar aan de opgebrachte bezwaren is wel tegemoet gekomen. Toegevoegd als criterium is dat als mensen zich met een uitzonderlijke prestatie verdienstelijk hebben gemaakt, ze ook in aanmerking komen voor een benoeming in de Orde.

Ad 2.4 De Raad vraagt zich af of gezien het beperkte toepassingsbereik het noodzakelijk is om nadere regels te stellen aangaande het maximaal aantal te decoreren personen. Aangezien het toepassingsbereik is uitgebreid, zoals hiervoor aangegeven onder punt 1.5, is de vraag van de Raad van Advies niet meer relevant en behoeft daarom geen beantwoording.

Ad 2.5 Met betrekking tot de vraag van de Raad wat de relatie is tussen de veel door G.F. 'Betico' Croes gebruikte tekst en de gebieden cultuur en sport is ook niet meer relevant nu het toepassingsgebied is uitgebreid in het voorstel.

Ad 2.6 Naar aanleiding van de vraag van de Raad wat de procedure zal zijn bij verlies of diefstal van het versiersel kan opgemerkt worden dat artikel 6 is aangevuld met een tweede lid, waarin wordt aangegeven dat bij verlies of diefstal het versiersel vervangen kan worden tegen betaling van de werkelijke kosten onder overlegging van een door de politie opgemaakt proces-verbaal van vermissing of diefstal van het versiersel.

Ad 2.7 De Raad stelt dat in de memorie van toelichting geen redengeving is aangetroffen voor een bezoldigde Orderaad zoals opgenomen in het onderhavige ontwerp. De toelichting op dit punt is aangevuld.

Ad 2.8 De Raad geeft aan dat het verband dat in de memorie van toelichting wordt aangegeven tussen de eis van ingezetene van Aruba en benoeming bij landsbesluit van de leden van de Orde hem ontgaat. Dit verband is ook niet aanwezig en de memorie van toelichting op dit punt is dan ook aangepast. De aanbeveling van de Raad om de benoeming bij ministeriële beschikking te laten geschieden is eveneens opgevolgd.

Ad 2.9 De Raad vraagt zich met betrekking tot de bezoldiging van de leden van de Orderaad af of het lidmaatschap van de Orderaad niet veeleer kan worden gekwalificeerd als een erefunctie. Echter, gemeend is dat om geschikte personen te kunnen krijgen om in een dergelijke raad te kunnen fungeren, een gratificatie noodzakelijk is om dit te kunnen bereiken.

Ad 2.10 De raad vraagt zich af in hoeverre met de instelling van een nieuw bureau rekening is gehouden met de recentelijk uitgevoerde kerntakenanalyse en of niet kan worden volstaan met de bestaande ambtenarenformatie. De Raad beveelt aan dit laatste te bezien. Omdat voorlopig de Orderaad zal worden bijgestaan worden door een secretaris als bedoeld in artikel 12, tweede lid, van het ontwerp, vallen daarom de werkzaamheden onder een ambtenaar werkzaam bij het ministerie van cultuur.

Ad 2.11 De raad meent dat de eis van ingezetenschap als voorwaarde voor benoembaarheid onnodig beperkend is. Deze eis is in het ontwerp komen te vervallen. Wel is in de memorie van toelichting aangegeven dat ingezetenschap wel een belangrijk rol kan spelen bij de advisering omtrent voordrachten tot benoeming.

Ad 2.12 De Raad stelt dat het afleggen van een belofte in strijd is met artikel 2, eerste lid, en adviseert deze dan ook te schrappen. Dit advies is overgenomen.

Ad 2.13 De Raad vraagt zich af hoe het vereiste van ingezetenschap zich verhoudt in relatie tot de mogelijkheid van schorsing en royement indien de benoemde niet meer voldoet aan de voorwaarden tot benoeming in verband met emigratie. Aangezien de eis van ingezetenschap is vervallen is de vraag niet meer relevant. Overigens is de Raad van oordeel dat schorsing en royement zich niet verhoudt met artikel 2, eerste lid. Het artikel met betrekking tot schorsing en royement is in zoverre aangepast dan alleen in het geval er sprake is van bijzondere feiten of omstandigheden hem op grond van gewichtige redenen belemmeren om nog langer lid van de Orde te zijn. Weliswaar is de uitreiking van de Orde op grond van prestaties in het verleden, maar er kunnen omstandigheden in het heden zijn, die niet langer rechtvaardigen dat de benoemde lid blijft van de Orde. Immers, met de Orde wordt de benoemde ook als rolmodel gezien voor de Arubaanse waarden en normen.

Ad 2.14 Ten aanzien van opmerkingen van de Raad met betrekking tot de vormgeving van bijlage II; deze zijn allen overgenomen. Ook is er overeenkomstig de opmerking van de Raad een oorkonde opgesteld in de taal Papiamentu.

3. Memorie van toelichting

Ad 3.1 De Raad vraagt zich af wat de toegevoegde waarde is van een exposé over ridderorden, temeer omdat het onderhavige ontwerp beoogt een nationale orde in te stellen. Naar aanleiding van de vraag van de Raad is besloten het exposé te schrappen.

Ad 3.2 De Raad wenst dat de toelichting wordt aangevuld om toe te lichten waarom alleen burgers die een bijzondere prestatie leveren tegen een niet-geldelijke beloning in aanmerking komen voor een onderscheiding. Naar aanleiding hiervan is besloten deze zinsnede te laten vervallen. De eis dat de prestatie wordt geleverd tegen een niet-geldelijke beloning is hiermee vervallen en behoeft daarmee geen toelichting meer.

Ad 3.3 De Raad beveelt aan geen leeftijdsgrens op te nemen in de memorie van toelichting maar dit te regelen in de op grond van artikel 3 van het onderhavige ontwerp op te stellen landsbesluit, houdende algemene maat-

regelen. Het advies van de Raad is overgenomen en de memorie van toelichting is op dit punt aangepast.

Ad 3.4 De Raad merkt op dat artikel 7 en de toelichting daarop niet overeenstemmen. Artikel 7 en de daarbij behorende bijlagen zijn in het voorstel inmiddels beide aangepast, waardoor de toelichting nu wel in overeenstemming is met artikel 7.

Ad 3.5 De Raad vraagt zich af welke organen binnen de overheid als referentiekader hebben gediend ter vaststelling van de remuneratie van de leden van de Orderaad. Als referentiekader heeft de ontslagcommissie bij de Directie Arbeid gediend.

Ad. 3.6 De Raad acht het gewenst dat wordt aangegeven welke verplichtingen kleven aan het lidmaatschap van de Orde. Inmiddels zijn de verplichtingen echter komen te vervallen en is daarom de betreffende passage uit de memorie van toelichting geschrapt.

4. Voorstellen voor redactionele verbeteringen

De redactionele verbeteringen in de marge van zowel het ontwerp als de memorie van toelichting zijn allen overgenomen. Daarnaast is van de gelegenheid gebruik gemaakt nog enkele andere redactionele verbeteringen aan te brengen.

Ik veroorloof mij derhalve u het gewijzigde ontwerp van de landsverordening en de daarbij behorende gewijzigde memorie van toelichting wederom te doen toekomen en u in overweging te geven het ontwerp aan de Staten ter goedkeuring aan te bieden.

De minister van Justitie, *a.l.*

